

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

Силабус навчальної дисципліни

ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНИЙ КУРС ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
(перший (бакалаврський); другий (магістерський); третій (освітньо-науковий))

Освітня програма «Польська мова і література та англійська мова»
Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.033 Слов'янські мови та літератури
(переклад включно) (перша – польська)

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Загальнотеоретичний курс другої іноземної мови
Викладач (-і)	Гуляк Тетяна Миколаївна
Контактний телефон викладача	+380958525331
Е-mail викладача	tetiana.huliak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний / Заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Згідно з розкладом консультацій (або на платформі GoogleMeet за лінком: https://meet.google.com/mks-qqgr-kkn)
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Загальнотеоретичний курс другої іноземної мови має на меті забезпечити студентів знаннями з основних розділів теорії сучасної англійської мови, історії мови, теоретичної фонетики, лексикології та граматики (морфології та синтаксису). Оскільки англійська мова для студентів є другою іноземною, вони мають можливість зіставити наукові підходи до рідної та іноземної мов.</p> <p>Зміст дисципліни охоплює основні концепції і теорії дослідження англійської мови як іноземної, специфіку фахової термінології, методи дослідження явищ сучасної англійської мови, аналіз сучасних поглядів на дискусійні мовознавчі проблеми (історію розвитку англійської мови, проблему звука/фонемі та значення слова, омонімію і полісемію, категорії числа та відмінка, проблему роду, різні погляди щодо дієслівних категорій, комунікативні і структурні типи речення). Зазначений курс спрямований на розвиток здатності студентів самостійно набувати і удосконалювати знання та вміння через пошук, читання і реферування англомовної наукової літератури.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення курсу є забезпечення студентів знаннями теорії англійської мови і необхідним мінімумом англомовної фахової термінології з основних галузей мовознавства для подальшого викладання англійської мови і проведення наукових досліджень.</p>	
4. Програмні компетентності	
<p>Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і педагогічної наук та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 4. Здатність бути критичним, самокритичним і відповідальним за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних контекстах</p> <p>ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями з іноземної мови, мовознавства, літературознавства, перекладу.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.</p> <p>ЗК 9. Здатність спілкуватися з професійних питань основною (англійською) та другою іноземними мовами.</p> <p>ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p>	

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій у вивченні іноземних мов.

ЗК 13. Здатність проведення філологічних досліджень на належному рівні з урахуванням основних принципів захисту інтелектуальної власності.

Фахові компетентності:

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, теорію та історію, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії англійської мови

ФК 7. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мови, описувати соціолінгвальну ситуацію, використовувати знання культури, історії і традицій народів мов, які вивчаються.

ФК 9. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати англійську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 11. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

5. Програмні результати навчання

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти із значним ступенем автономності.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 9. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію англійської мови і літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 10. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мови, описувати соціолінгвальну ситуацію, використовувати знання культури, історії і традицій народів мов, які вивчаються.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 21. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології, дотримуватися правил академічної доброчесності.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	18
практичні заняття	18
самостійна робота	54

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	035 Філологія	3	Н

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Історія англійської мови. 1. Походження. 2. Періодизація. 3. Створення і розвиток національної мови.	4	2	8
Тема 2. Фонетична система англійської мови. 1. Фонетика та фонологія. 2. Звук, фонема, алофон. 3. Голосні та приголосні звуки. 4. Наголос.	4	2	10
Тема 3. Лексикологія як розділ мовознавства. Етимологічна характеристика словникового складу англійської мови. 1. Власномовна лексика. 2. Запозичення з інших мов в англійській мові. Джерела запозичень. 3. Асиміляції іншомовної лексики. Типи асимільованих слів. 4. Кальки. Етимологічні дублети.	4	4	8
Тема 4. Словотвір англійської мови. 1. Слово і морфема. Основні типи морфем. Аломорфи. 2. Головні (продуктивні типи словотвору (афіксація, словоскладання, конверсія, скорочення слів). Акроніми. 3. Другорядні типи словотвору. 4. Омонімія і синонімія англійської мови	2	2	10
Тема 5. Іменник. Прикметник. Дієслово. 1. Класифікація іменників. Категорія числа. Категорія-відмінка. Проблема роду в англійській мові. 2. Граматичне значення прикметника. Синтаксичні функції прикметника. 3. Граматичне значення дієслова. Граматичні категорії дієслова.	2	4	10
Тема 6. Синтаксис англійського речення. 1. Граматична функція порядку слів. 2. Типи речень. 3. Члени речення.	2	4	8
ЗАГ.:	18	18	54
7. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, підсумкове тестування, самостійну роботу (модуль 1) та бали, отримані під час іспиту (модуль 2). В межах курсу передбачені консультації викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних та самостійних завдань).		

Вимоги до письмових робіт	Програмою курсу передбачена 1 письмова підсумкова контрольна робота із максимальною оцінкою 10 балів. Письмове підсумкове тестування проводиться на платформі d-learn, яке охоплює від 20 до 50 завдань.
Практичні заняття	Оцінюється відвідуваність 9 занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість 40 балів розраховується як середнє арифметичне усіх занять з ваговим коефіцієнтом 8.
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – екзамен . Форма здачі – комбінована. Здобувачеві пропонується екзаменаційний білет із трьох завдань – двох теоретичних (30 балів) і одного практичного (20 балів). Максимальна кількість балів за екзамен – 50 балів. Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №1, користується правом перескладання іспиту за відомістю №2.

8. Політика навчальної дисципліни

Курс викладається англійською мовою.

Максимальна сума балів, яка присвоюється студентові/студентці за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань (40 балів), підсумкового тестування (10 балів) і складання іспиту (50 балів).

До складання **екзамену** (максимум 50 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані під час аудиторних занять, при виконанні індивідуальних письмових завдань, а також бали за підсумкову контрольну роботу. Не допускається користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, а також списування та плагіат при виконанні письмових завдань. Студенти мають право відпрацювати пропущені практичні заняття в усній / письмовій формі протягом тижня контролю самостійної роботи (КСР).

Студенти, котрі навчаються за **індивідуальним графіком**, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим складанням тем і підсумкового тесту в системі дистанційного навчання d-learn, погоджених з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються «Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-induvid.-grafik.pdf>

Порядок перезарахування результатів **неформальної освіти** в межах курсу (наприклад, результати проходження відповідних курсів на платформах Coursera, Udey, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Студенти, які не набрали 50 балів за відомістю №1, мають право перескласти іспит за відомістю № 2. На консультаціях викладача студенти мають можливість отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до практичних занять та при виконанні індивідуальних письмових робіт.

Дотримання **академічної доброчесності** засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за

покликанням: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «[Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти](#)». Ознайомитися із положенням можна за покликанням: <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

Повторне вивчення дисципліни:

Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до [Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін \(кредитів ECTS\) в умовах ECTS](#) або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <http://www.d-learn>.

9. Рекомендована література

1. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. Вінниця: Нова книга, 2003.
2. Ковбаско Ю.Г., Ікалюк Л. М. A Companion to the History of the English Language : навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2022. 38 с.
3. Харитонов І.А. Теоретична граматики сучасної англійської мови. Тернопіль: Навчальна книга, 2007.
4. Alexeyeva I. Theoretical Grammar Course of Modern English. Вінниця: Нова Книга, 2007.
5. Andreichuk N.I., Babeliuk O.A. Contrastive Lexicology of English and Ukrainian Languages: Theory and Practice: Textbook. Kherson: Publishing House "Helvetica", 2019.
6. Bystrov Y., Petryna O., Matton M. Double Negation in English and Ukrainian: a View from Cognitive Linguistics and a SLA Context. *Studies about Languages*. Vol. 33. 2018. P. 17-32. <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/3608>
7. Carr, P. English Phonetics and Phonology: An Introduction. Wiley-Blackwell, 2019. 256 p. URL: <https://www.perlego.com/book/1148870/english-phonetics-and-phonology-an-introduction-pdf>
8. Crystal, D. Sounds Appealing: A Passionate Story of English Pronunciation. London: Profile Books Ltd., 2018. 304 p.
9. Pliencko O. L. English Lexicology: tutorial. Kharkiv: Publishing House I. Ivanchenko, 2020. https://eprints.kname.edu.ua/55768/1/1_ENGLISH%20LEXICOLOGY%20A%20185.pdf
10. Karamysheva I.D. Contrastive Grammar of English and Ukrainian Languages: textbook. (3rd ed., revised). Vinnytsia: Nova Knyha Publishers, 2017.
11. Kulchytska, O. A Concise Course in Theoretical Phonetics / Короткий курс лекцій з теоретичної фонетики англійської мови : навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2021. 69 с.
12. Mykhailenko, V.V. Paradigmatics in the Evolution of English. Chernivtsi, Ruta, 2004.
13. Tatsenko, N. V. Introduction to Theoretical Phonetics of English: Study Guide. Sumy : Sumy State University, 2020. 199 p.

14. Valeika L., Buitkienė J. An Introductory Course in Theoretical English Grammar. Vilnius: Vilnius Pedagogical University, 2003.
https://viem.at.ua/_ld/0/46_AnIntroductoryC.pdf
15. Verba, L.G.. History of the English language. Vinnitsa: Nova Knyha, 2006.

Додаткова:

16. Коваленко Г.М. Lexicology of the English Language. Київ: Освіта України, 2011.
17. Booij G. The Grammar of Words. An Introduction to Linguistic Morphology. Oxford University Press, 2007.
18. Collins P. and Hollo C. English Grammar. An introduction. Second edition. Palgrave Macmillan, 2010.
19. Griffiths P. An Introduction to English Semantics and Pragmatics. Edinburgh University Press, 2006.
20. Huddleston R., Pullum G.K. A Student's Introduction to English Grammar. Cambridge University Press, 2005.
21. Katamba F. English Words. Structure, History, Usage. 2nd ed. Routledge, 2005.
22. Lappin S. & Fox C. (eds.) The Handbook of Contemporary Semantic Theory. Second Edition. John Wiley & Sons, Inc., 2015.
23. Potiatynyk U. All About Words. An Introduction to Modern English Lexicology 1: навчально-методичний посібник. Львів: ПАІС, 2014.
24. Plag I., Braun M. et al. Introduction to Linguistics. Second revised edition. Mouton de Gruyter, 2009.
25. Zimmermann T.E., Sternefeld W. Introduction to Semantics. An Essential Guide to the Composition of Meaning. Berlin/Boston: Walter de Gruyter GmbH, 2013.
26. Glossary of grammatical terms used in English Grammar: Theory and Use (2nd edition) by Hilde Hasselgård, Per Lysvag, Stig Johansson [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://folk.uio.no/hasselg/terms.html>
27. Theoretical Grammar by [Richard Nordquist](https://www.thoughtco.com/theoretical-grammar-1692541) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.thoughtco.com/theoretical-grammar-1692541>
28. Zimmermann T.E., Sternefeld W. Introduction to Semantics. Berlin/Boston: Walter de Gruyter GmbH, 2013.

Викладач Гуляк Т.М., доцент кафедри англійської філології